

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ

**Deliberativní demokracie a demarchie jako
alternativy demokratických voleb**

Projekt diplomové práce

Vypracovala: **Jana Buryšová**

Obor a ročník: Politologie, 1. ročník

Vedoucí práce: **PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.**

Podpis studentky:

Souhlas vedoucího práce:

Akademický rok: 2013/2014

Vymezení tématu

Jako téma diplomové práce jsem zvolila téma teorie deliberativní demokracie a demarchie. Obě teorie jsou alternativními teoriemi demokracie a vycházejí z předpokladu, že klasické demokratické volby mají řadu deficitů, které je možno zmírnit či úplně omezit. Součástí práce proto bude i nahlédnutí na nejvýraznější kritické argumenty vůči reprezentativní demokracii.

Oba alternativní koncepty budou představeny na základě odborné literatury a budou konfrontovány s praktickými možnostmi realizace. Cílem práce je do hloubky rozebrat oba koncepty a podrobit je kritice. Práce bude rovněž zkoumat, zdali alternativní koncepty přinášejí řešení problematických aspektů demokratických voleb.

Vzhledem k rozsahu literatury na téma teorie deliberativní demokracie bude této teorii věnována větší část práce. Tato teorie byla rozvinuta mnoha autory, z nichž každý přináší na věc svůj vlastní náhled. Pro důkladný rozbor tohoto konceptu budou v práci vyloženy všechny důležité dostupné teorie deliberativní demokracie. Práce se tedy pokusí o zahrnutí teorie podle Jurgena Habermase, Jane Mansbridgeové, Smitha Gramama a v neposlední řadě také podle Johna Dryzeka.

Druhá část práce se bude věnovat konceptu demarchie. Tento koncept je poměrně méně rozvinutý než koncept deliberativní demokracie a z hlediska teorie demokracie také problematičtější. V této části práce bude rozebráno zejména dílo Johna Burnheima, dále bude též použito dílo Martina Briana.

Cíl práce

Cílem diplomové práce bude kriticky zhodnotit vybrané alternativy demokratických voleb. Práce si rovněž klade za cíl představit možné využití teorií či jejich prvků v reálném demokratickém politickém systému. Práce se pokusí odpovědět na otázku, zdali zkoumané koncepty mohou nabídnout řešení kritizovaných aspektů demokratických voleb a zdali skutečně může existovat realizovatelná alternativa demokratických voleb.

Výzkumné otázky:

- 1) Přinášejí alternativní koncepty řešení nedostatků klasických demokratických voleb?
- 2) Jsou koncepty deliberativní demokracie a demarchie realizovatelnou alternativou?

Postup zpracování

Práce bude postupovat metodou kritické analýzy dostupné literatury. Vybrané koncepty budou nejprve do detailu rozebrány, následně pak postaveny do dialogu s klasickými volbami i mezi sebou navzájem. Koncepty budou kriticky zhodnoceny jak z hlediska teoretického, tak praktického.

Předpokládaná osnova práce:

1) Úvod a představení nejdůležitějších kritik demokratických voleb

a) Stručný úvod do klasické teorie demokracie

b) Problematické aspekty klasické teorie demokracie

2) Koncept deliberativní demokracie

a) Kritika demokratických voleb z pohledu teorie deliberativní demokracie

b) Rozbor teorie deliberativní demokracie

3) Koncept demarchie

a) Kritika demokratických voleb z pohledu demarchie

b) Rozbor teorie demarchie

4) Možnosti reálného uplatnění teorie deliberativní demokracie a demarchie

5) Kritické hodnocení teorie deliberativní demokracie a demarchie

6) Závěr

Předpokládaný seznam literatury

Neperiodická literatura

BURNHEIM, John. *Is Democracy Possible? The Alternative To Electoral Politics*. Los Angeles: University of California Press. 1985. [online]. Dostupné z:

http://books.google.cz/books?id=SNV70lpmk4IC&printsec=frontcover&hl=cs&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

COHEN, Josua. *Procedure and Substance in Deliberative Democracy in Democracy and Difference: Contesting the Boundaries of the Political*. Ed. Benhabib, Seyla. Princeton University Press 1996. ISBN: 0-691-04478-3

DONNELLY, David, Janice FINE, Ellen S MILLER, Joshua COHEN a Joel ROGERS. *Are elections for sale?* [online]. Boston: Beacon Press, c2001, xvii, 97 p. Dostupné z:

<http://site.ebrary.com/lib/cuni/docDetail.action?docID=5001644>

DRYZEK, John S. *Discursive democracy: politics, policy, and political science*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994, 254 s. ISBN 0-521-47827-8.

DRYZEK, John S. *Deliberative democracy and beyond: liberals, critics, contestations*. Oxford: Oxford University Press, 2002, vii, 195 s. ISBN 0-19-925043-x.

DRYZEK, John S, Bonnie HONIG a Anne PHILLIPS. *The Oxford handbook of political theory*. Oxford: Oxford University Press, 2006, xiii, 883 s. ISBN 0-19-927003-1.

FERARRA, Alessandro. *Nedostatek soudnosti? Evropská a kosmopolitní otázka*. Praha: Filosofia, 2007, 136 s. ISBN 978-80-7007-257-8

GASTIL, John. *Political communication and deliberation*. Los Angeles: SAGE Publications, c2008, xvi, 325 s. ISBN 978-1-4129-1628-8.

GASTIL, John. *By popular demand: revitalizing representative democracy through deliberative elections* [online]. Berkeley: University of California Press, c2000, viii, 267 p. Dostupné z:

<http://site.ebrary.com/lib/cuni/docDetail.action>

GINSBERG, Benjamin a Martin SHEFTER. *Politics by other means: the declining importance of elections in America*. S.l.: Basic Books, 1990, 226 s. ISBN 0-465-05961-9.

HABERMAS, Jürgen a Ian SHAPIRO. *Teorie demokracie dnes*. Vyd. 1. Praha: Filosofia, 2002, 95 s. ISBN 80-7007-156-7.

MANSBRIDGE, Jane J. *Beyond adversary democracy*. Chicago: University of Chicago Press, c1983, xiv, 398 s. ISBN 0-226-50355-0.

PARKINSON, John a Jane J MANSBRIDGE. *Deliberative systems: deliberative democracy at the large scale*. Cambridge: Cambridge University Press, 2012, x, 193 s. ISBN 978-1-107-02539-4.

Periodická literatura

BRIAN, Martin. Democracy without elections. [online] *Social Alternatives*. Jan90, Vol. 8 Issue 4, p13-18. 6p. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.is.cuni.cz/ehost/detail?vid=16&sid=b52a7a88-1fb5-4a52-93fd-05501a157433%40sessionmgr4005&hid=4204&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=a9h&AN=24229742>

FREY, Bruno, OSTERLOH, Margit, ZEITOUN, Hossan. Learning from ancient Athens: Demarchy and corporate governance. *Academy of Management Perspectives*. Feb2014, Vol. 28 Issue 1, p1-14. 14p. Dostupné z:

<http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.is.cuni.cz/ehost/detail?vid=17&sid=b52a7a88-1fb5-4a52-93fd-05501a157433%40sessionmgr4005&hid=4204&bdata=Jmxhbmc9Y3Mmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=bth&AN=94784911>

MULGAN, Richard G. Lot as a democratic device of selection. [online] *The Review of Politics*. Vol. 46, No. 4 (Oct., 1984), pp. 539-560

Dostupné z:

<http://www.jstor.org/discover/10.2307/1406693?uid=17945&uid=3737856&uid=4915632&uid=2134&uid=2129&uid=17944&uid=2&uid=70&uid=3&uid=71&uid=5910040&uid=22258&uid=67&uid=62&uid=5910232&sid=21104069247717>